

DE ROERDOMP

Afgiftekantoor: Gent, postkantoor bpost
Afdelingstijdschrift: Jaargang 65
Eerste editie: van september/2024- december/2024
V.U.: Clara Coudenys (Peterseliestraat 100, 8000 Brugge)

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en zijn schouders niet ophaalt voor het milieu. JNM Brugge is één van de vijftig lokale afdelingen van JNM in Vlaanderen. We werken met drie leeftijdsgroepen:

Ben je **tussen 7 en 12 jaar** oud, dan ben je een **Pieper**. Samen met je leeftijdsgenootjes kom je al spelenderwijs in contact met de natuur.

Ben je **tussen 12 en 15 jaar** oud, dan ben je **Ini**. Deze groep mag ook mee met de gewone leden. Ini is een verkorting van 'initiatielid' en ini zijn betekent dus dat je op weg bent een Gewoon lid te worden.

Ben je **tussen 15 en 26 jaar**, dan ben je een **Grote of Gewoon lid**. Naast de activiteiten kun je ook leiding geven en / of iets betekenen in het bestuur van je afdeling, als je dat graag wilt.

WORD LID

Om lid te worden surf je naar www.jnm.be/lidworden en vul je het inschrijvingsformulier in. Je krijgt betalingsinstructies per e-mail. Er kan gekozen worden tussen drie verschillende lidgeld tarieven.

LIDGELD HERNIEUWEN

Surf aangemeld naar www.jnm.be/lidgeldhernieuwen en ons systeem loodst je door de verschillende stappen van je lidgeldhernieuwing. Je kan ook een domiciliëringaanvraag indienen op www.jnm.be/domiciliëring. Wie betaalt via domiciliëring krijgt een leuk JNM-cadeau!

JNM NATIONAAL EN DE WINKEL

Heb je een administratieve vraag, bijvoorbeeld over je lidmaatschap, dan kan je terecht op het nationaal secretariaat. Tijdens de kantooruren kan je bellen naar 09 223 47 81, mailen kan naar info@jnm.be.

Ben je op zoek naar de ultieme veldgids, een nieuw vlindernet of een vogelfluitje? De JNM-winkel heeft wat je zoekt. Surf naar www.jnm.be/winkel en bestel online of kom langs (Kortrijksepoortstraat 192, 9000 Gent).

AFDELINGSWEBSITE:

---

www.jnm.be/afdeling/brugge

VOORWOORD

Hallo daar!!

Ik ben Jorinde en heb de fakkel van het voorzitterschap overgenomen! Als je vragen hebt over het een of het ander, of je wil me gewoon graag iets vertellen, mag je altijd naar mij komen. Onderaan deze roerdomp vind je ook de contactgegevens met een mooie foto van de rest van het bestuur dit jaar.

Voor ons ligt een heel werkjaar met verschillende activiteiten waar jullie je helemaal kunnen uitleven zodat als jullie s'avonds in jullie bed kruipen, als een blok in slaap vallen!

We beginnen alvast met een startdag waar jullie allemaal van harte welkom zijn. Maar eerst is er voor de ini's nog ininazofé, dé kans om je kampvrienden van dit jaar én van jaren terug nog eens te zien. Na startdag volgt voor de piepers een activiteit waar ze stoelpadden enzo gaan bestuderen, geen idee wat dat is... Heb je zin om dit mee uit te zoeken? Schrijf je dan zeker in voor deze activiteit! Zo zijn er nog meer spannende, coole én leuke activiteiten gepland voor de komende drie maanden.

Die kan je nu allemaal terugvinden op de site: <https://jnm.be/nl/activiteiten?department=jnm-brugge>

Zin om jullie nieuwe leiding te leren kennen? Scroll dan zeker eens naar onder!

Daarnaast is er nog iets dat we dit jaar te vieren hebben! JNM Brughe is namelijk 50 jaar oud [groot applaus]! Beter gezegd, op 31 december 1974 is de BJN afdeling (Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie) die toen in Brugge en omstreken zat, omgedoopt tot JNM Brugge! Dat is toch wel een feestje waard, vinden jullie ook niet? Hoe dit zit, gaan we jullie zeker later nog vertellen.

Maar bon, voor dit een eeuwig lang voorwoord wordt, zal ik hier toch proberen af te ronden.

Ik, én natuurlijk ook de rest van de leiding, kan niet wachten om er in te vliegen! Hopelijk zien we jullie allemaal zo goed als fris en monter op onze startdag activiteit en doorheen de rest van het werkjaar!

Hele dikke knuffels,
Jorinde

ZAKKALENDER

Wanneer?	Wat?	Voor wie?
13-15 september	Ininazofé	Ini's
28 september	Startdag	Iedereen!
5 oktober	Nazoschneé	Ini's & gewone leden
12 oktober	Paddenstoelen	Ini's
15 oktober	Filmavond	Gewone leden
19 oktober	Paddenstoelenexcursie	Piepers
8-11 november	Werkhanenweekend	Ini's en gewone leden
16 november	Quiz	Gewone leden
16 november	Milieu	Piepers
23 november	Beheer en leer zondag	Ini's en gewone leden
7 december	Faire trade Sint	Piepers

PIEPERS

Dag lieve piepers!

Zijn jullie klaar voor een super mega beestig tof jaar met al even mega coole activiteiten? Ik vast en zeker wel al! Vergeet jullie niet in te schrijven voor de startdag want het wordt echt een super leuke activiteit. Ik heb alvast super veel zin om jullie allemaal weer terug te zien, Tot snel, jullie piepverantwoordelijke Florian!

Slaag jij erin de rebus van de ini's te ontcijferen?

PIEP ACTIVITEITEN

28/09 @Fort van Beieren 15:30-17U	STARTDAG
Kom jij naar onze startdag? Vandaag starten we ons nieuwe werkjaar. Daar hebben we niemand minder dan jou en je vriendjes nodig. Je leest het goed. Je vrienden zijn ook welkom, dus trommel al je vrienden op en kom gewoon af! Kom gerust eens proberen of maak je meteen lid op onze website en schrijf je in! Tot dan, jullie leiding.	
19/10 @N.T.B. 14u-17u	PADDENSTOELENEXCURSIE
Paddenstoelen, wat een vreemde wezens zijn dat toch? Had je al langer willen weten wat het zijn en wat hun missie op onze aardbol is? Dan is deze activiteit voor jou geschikt. Schrijf je in op onze website en kom naar onze activiteit! Tot dan, jullie leiding.	
23/11 @Lappersfortbos 14u-17u	MILIEU-ACTIVITEIT

Milieu-activiteit, milieu-watte? Awel, een activiteit over het milieu, vandaag kom je allerlei weetjes te weten over dit vreemde begrip. Een begrip dat begint met M, I, L en eindigt op I, E en U. Schrijf je zeker in via onze website en kom af.
Tot dan, jullie leiding.

07/12 @LOKAAL 14u-17u

FAIRE TRADE SINT

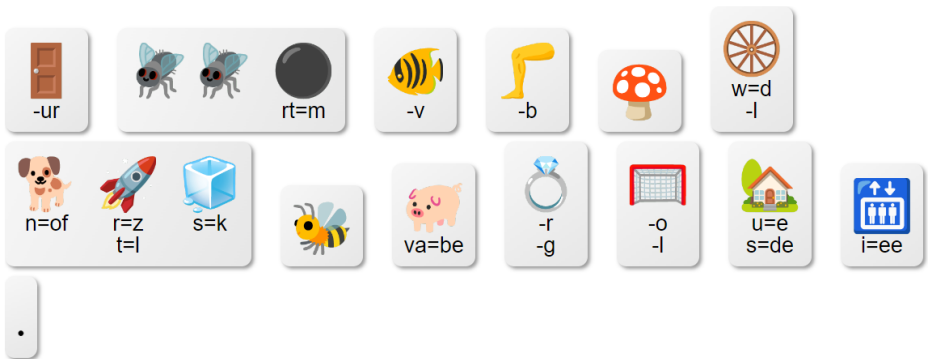
Joehoeeee, het is weer zover! De sint is in ons land. Bergen chocolade neemt hij dan mee op zijn boot naar hier, maar de vraag is, van waar is deze chocolade eigenlijk afkomstig? Zorgt de sint er voor dat zijn chocolade van goede afkomst is, beter gezegd fair trade of helemaal biologisch? misschien is het eens tijd om dit van dichtbij te bekijken en te zien wat de voordelen, maar ook nadelen zijn aan fair trade chocolade. zin om dit mee te ontdekken en chocolade te komen proeven/eten? Kom dan naar deze activiteit!!
tot dan, jullie leiding

INI'S

Hoi allerbeste ini's!

Hopelijk hadden jullie een megaleuke kampenzomer en zullen jullie een fantastisch ininazofé hebben. Dat enthousiasme trekken we graag door naar de activiteiten dit jaar, want met een startdag, paddenstoelenexcursie en werkhannenweekend staat jullie alweer een schitterend jaar te wachten. Hopelijk zien we jullie daar in grote getallen terug! Vergeet niet dat er voor jullie ook heel wat nationale activiteiten op de site staan! Nationale activiteiten zijn activiteiten georganiseerd door en voor andere afdelingen. Zoals bijvoorbeeld ininazofé en werkhannenweekend. Daar zien jullie je vriendjes van andere afdelingen terug. Jullie iniverantwoordelijke dit jaar is Lara. Jullie zullen haar dus vaak zien op activiteiten.

Tot snel! Jullie leiding.

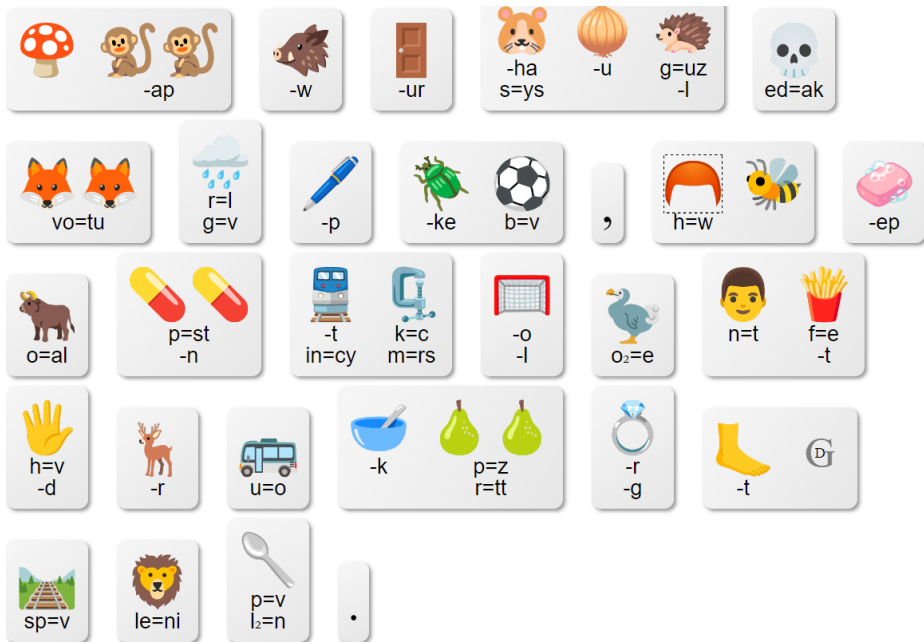

Kan jij de rebus over een schimmel en zijn habitat oplossen?

Ben jij master in rebussen oplossen?

Dan is deze vast ook gelukt!

INI-ACTIVITEITEN

13-15/09 @OLEN

ININAZOFE

Van 13 september tot 15 september gaat het fantastische ininazofé door in Zonnedauw. Een superleuk weekend met een blij weerzien van jullie kampvrienden. Meer info op de site! Inschrijven dus. Afspraak aan de loketten achterkant station tussen 17u en 17u15. Dan nemen we een trein naar Olen via Antwerpen-Berchem.

28/09@FORT v. BEIEREN 13u-15

STARTDAG

Kom jij naar onze startdag? Vandaag starten we ons nieuwe werkjaar. Daar hebben we niemand minder dan jou en je vriendjes nodig. Je leest het goed. Je vrienden zijn ook welkom, dus trommel al je vrienden op en kom gewoon af! Kom gerust eens proberen of maak je meteen lid op onze website en schrijf je in!

Tot dan, jullie leiding.

24/02 @KASTEEL RYCKEVELDE

PADDENSTOELEN

Ryckvelde 14u-17u

Oktober, de paddenstoelen schieten zich -alsof het niets is- uit de grond. Maar waar komt die naam nu vandaan? Of wat is de grootste zwam? Of hoe komen die gekke paddenstoelen in een kringetje daar? Antwoorden op deze en meer vragen zal je vandaag ontdekken. Een beetje natuurstudiekennis en interessante weetjes opdoen dus. We spreken af aan het kasteel van Ryckvelde. Van daaruit gaan we wat rondsletteren op zoek naar zwammen. Mee te nemen: paddenstoelengids als je dat hebt, klein handspiegeltje om naar de plaatjes of buisjes te kijken als je dat hebt en je parate kennis uiteraard. Slecht weer bestaat niet, slechte uitrusting daarentegen wel. Duffel je dus warm genoeg in.

8-11/11 @RUISELEDE

WERKHANENWEEKEND

Hey avonturiers-in-de-dop! 🏹 Laat de fun beginnen! Spring, ren, en lach met ons mee op onze te gekke activiteit. Coole spellen, nieuwe vrienden en een dosis lachbuien wachten op jou. Verover samen met ons de dag en maak herinneringen die je nooit zult vergeten. Doe mee en beleef de beste tijd ooit!

23/11 @GULKE PUTTEN

BEHEER EN LEER ZATERDAG

Beste ini's, we hebben jullie hulp hard nodig! De Gulke Putten worden steeds meer overwoerd door struiken en woekerplanten. Hierdoor raken de graslanden dichtgegroeid en komt de biodiversiteit onder druk te staan.

Daarom organiseren Eckhart en Christine een beheeractiviteit om de natuur te redden. Kommen jullie helpen? Want jullie hulp is hierbij onmisbaar!

GEWONE LEDEN

Hey heyy heyyyy gewone leden (en leiding). Dit jaar ben ik jullie gewone leden verantwoordelijke. Ik zal dit jaar elke maand een activiteit (of chilling) in het lokaal organiseren, dit zal vrijdag doorgaan vanaf 19 uur. Wat je allemaal mag verwachten is het grote jnm darttoernooi waar we de echte Dart champion gaan kronen (De winnaar krijgt een kleine beloning). Naast darten gaan we ook filmavonden organiseren en toffe kampvuuravondjes. Voor meer informatie kan je in de whatsapp groep van de gewone leden terecht. Er zal ook ruimte gemaakt worden voor jullie om suggesties te maken wat we die avond kunnen doen. Tot dannn

PS: ik heb er al zeker zin innnnn

PPS: vergeet niet het artikel over permacultuur goed te lezen want dit zou nog eens van pas kunnen komen ;)

GEWONE LEDEN-ACTIVITEITEN

28-29/09 @LOKAAL 19u-?	STARTDAG (ver-assing)
Om het jaar met jnm Brugge goed te starten zullen we samen gezellig eten in het lokaal en als het mooi weer is kunnen we gezellig barbecueën (vegetarisch of zelfs vegan als het kan). Dan zullen we een kampvuur maken en gezellig verhalen delen over de zomer en elkaar beter leren kennen. Meer informatie zal volgen in de whatsapp groep voor de gewone leden. Tot dan!!!	

05/10 @BOEKELHEIM	NAZOFE
<p>Schei wi dei wi du wi dei!</p> <p>Naar ja�rlijkse tradition is es weer teid voor nazofee. Aber deze mal een bischen anders. Dieses jahr fieren wir Nazoschnee! Nazo was? Nazoschnee want na die sommer komt schnee. Diesen edition von nazoschnee geht door in Boekelheim in Olen, �/4 std. von das bahnhof, un-ser schlafplatz ist 8 minuten wandern von Boekelheim. Auch dieses jahr bist du herzlich willkommen f�r ein namittag activit�et. (Later mehr information)</p> <p>Am abend habben wir goetes essen. Wir lassen ein foer von eine bergh�tte unseres essen klaarmaken! Wenn wir gut gegessen habben ist es teid f�r das grosse Nazoschnee-av, es geht uber die verschillende ploegen und das beleid. Wenn die AV gedoan ist zwieren wir un-sere beentjes l�s.</p> <p>Meer info en inschrijven op de JNM-website!</p>	

15/10 @LOKAAL 19u-?	MY OCTOPUS TEACHER
<p>Een filmmaker laat de drukke wereld achter zich en begint te duiken in een kelpwoud voor de kust van Zuid-Afrika. Hier smeedt hij een ongewone vriendschap met een betoverende octopus, die met de tijd steeds meer van haar mysterieuze wereld laat zien.</p> <p>Deze film mogen jullie zeker niet missen.</p> <p>Na de film kunnen we gezellig nabespreken met een hapje en drankje.</p>	

8-11/11 @RUISELEDE	WERKHANENWEEKEND
<p>Werkhanenweekend, of beter gekend als WHW, is een weekend waarbij we als JNM'ers uit de West-Vlaamse afdelingen gaan helpen beheren in het prachtig gebiedje; de Gulke putten in Ruiselede en dit maar liefst al voor de 18de keer. We doen dit niet alleen, samen met andere jeugdverenigingen uit de streek zoals de Kleine Torenvalk en De Stekkertjes steken we een weekend lang onze handen uit de mouwen. Naast het beheren is er ook tijd zat voor natuurstudie, elke paddenstoel wordt grondig bekeken maar ook voor spel en plezier.</p>	

16/11 @LOKAAL 19u	QUIZ
<p>19:00 samen eten (met lekkere permacultuur groenten)</p> <p>20 uur: documentaire over permacultuur</p>	

20:30: Grote permacultuur quiz

21:00: chillen en iets gaan drinken en nabespreking over permacultuur docu.

Meer info in de whatsapp groep van de gewone leden.

23/11 @GULKE PUTTEN

BEHEER EN LEER ZATERDAG

Beste ini's, we hebben jullie hulp hard nodig! De Gulke Putten worden steeds meer overwoekerd door struiken en woekerplanten. Hierdoor raken de graslanden dichtgegroeid en komt de biodiversiteit onder druk te staan.

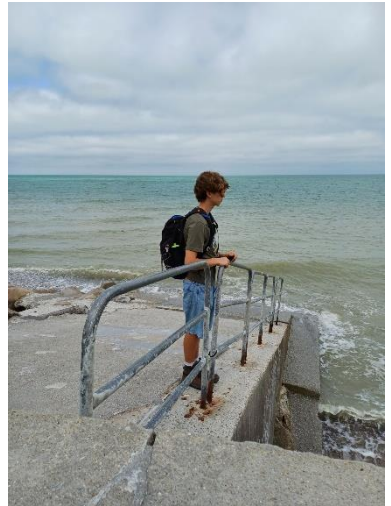
Daarom organiseren Eckhart en Christine een beheeractiviteit om de natuur te redden. Kommen jullie helpen? Want jullie hulp is hierbij onmisbaar!

VRIENDENBOEKJE

Hieronder leer je terug iemand beter kennen van de leiding, deze keer vertelt Juul wat meer over zichzelf.

Hallo allemaal!

Ik ben Juul en ik ben jullie nieuwe leiding dit jaar! Ik ben 16 jaar en in mijn vrije tijd vind ik het super leuk op te badmintonnen, te fietsen en naar de JNM te gaan (je weet wel, die super coole natuur jeugdbeweging). Thuis hebben we schapen en die helpen om de natuur te onderhouden. In de JNM ben ik helemaal gek om natuurbeheer. Daarom ben ik ook jullie beheerverantwoordelijke voor dit jaar.

Oh, en mijn favoriete dier? Dat is het vliegend hert! Waarom? Nou, het is eigenlijk een reusachtige kever met grote kaken die eruitzien als een hertengewei. Hoe cool is dat? Ze zien eruit als kleine monsters, maar ze zijn superlief.

Ik heb er super veel zin in op samen met jullie op avontuur te gaan!

ARTIKEL

Permacultuur

Wat is permacultuur?

Het woord "permacultuur" is een samentrekking van "permanente landbouw" en "cultuur" en een ontwerpsysteem dat zich richt op het creëren van duurzame menselijke leefomgevingen en ecologische systemen.

De betekenis van permacultuur is ook een levensfilosofie en een wereldwijde beweging die streeft naar een harmonieuze samenleving in balans met de natuur. Permacultuur heeft drie ethische principes: zorg voor de aarde, zorg voor de mensen, en beperk consumptie: deel overschotten. Daarnaast zijn er twaalf ontwerpprincipes die helpen om permacultuur in de praktijk te brengen. Deze principes zijn gebaseerd op de observatie van de natuur en de ervaring van permacultuuristen over de hele wereld.

Deze principes zijn gebaseerd op de observatie van de natuur en de ervaring van permacultuuristen over de hele wereld. Ze kunnen je helpen om permacultuur in de praktijk te brengen en duurzame en veerkrachtige systemen te creëren.

1. **Observeer en interageer:** Wees aandachtig en reageer op wat je ziet in je omgeving.
2. **Vang en bewaar energie:** Maak gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en sla ze op voor later gebruik.

3. Verkrijg een opbrengst: Zorg ervoor dat je iets nuttigs of waardevols krijgt uit je systeem.
4. Reguleer jezelf en accepteer feedback: Wees bereid om je gedrag en je systeem aan te passen aan de veranderende omstandigheden en de gevolgen van je acties.
5. Gebruik en waardeer hernieuwbare bronnen en diensten: Kies voor materialen en processen die zichzelf kunnen vernieuwen of herstellen.
6. Produceer geen afval: Voorkom of verminder verspilling door efficiënt te zijn, te recyclen, te hergebruiken of te composteren.
7. Ontwerp van patronen naar details: Herken de algemene patronen en principes in de natuur en pas ze toe op je specifieke situatie.
8. Integreer in plaats van te scheiden: Zorg voor samenwerking en synergie tussen de verschillende elementen en functies van je systeem.
9. Gebruik kleine en langzame oplossingen: Kies voor eenvoudige, lokale en kleinschalige oplossingen die gemakkelijker te beheren en te onderhouden zijn.
10. Gebruik en waardeer diversiteit: Zorg voor variatie en veerkracht in je systeem door verschillende soorten, vormen en functies te combineren.
11. Gebruik randen en waardeer het marginale: Benut de overgangsgebieden en de randgevallen die vaak de meest creatieve en productieve plekken zijn. Gebruik verandering creatief en reageer erop:

Zie verandering als een kans om te leren, te innoveren en te verbeteren.

Door Yoran Boeye

ARTIKEL

Recept

Liefste piepers, ini's en gewone leden

Ik ben Siebe en dit jaar ben ik jullie milieuverantwoordelijke! Dat houdt in dat ik het komende jaar de pijler milieu in de gaten zal houden in de afdeling en voor enkele roerdomptekstjes zal zorgen.

Als je wat naar beneden scrolt, vind je een artikeltje over veganisme binnen jnm terug. Jaja, je leest het goed. Jnm wordt/is veganistisch, ben je benieuwd? Lees dan zeker onderstaand artikel! (Veganisme binnen JNM)

Om jullie te inspireren zal ik met jullie het (geheime)recept van een super lekkere veganistische chocoladecake delen!

Let op! Er is gevaar op overeten!

Nodige ingrediënten:

- 200 gr tarwebloem
- 200 gr suiker
- 40 gr cacao (poeder)
- 225 ml water
- 75 ml olie (zonnebloem of archide)
- 1 tl baking soda

- 2 tl azijn
- 1 zakje vanillesuiker
- een snufje zout

Bereiding:

Verwarm de oven voor op 175 graden

Neem een grote kom en voeg de tarwebloem, de suiker, de cacao, de baking soda en de vanillesuiker toe. Meng alles goed en voeg vervolgens een snufje zout toe.

Roer alles nog eens flink door.

Als volgende stap voeg je het water, de olie en de azijn toe en roer je alles tot een glad beslag.

Tenslotte giet je het beslag in een bakblik en bak je de cake 30 minuten in de oven tot het gaar en luchtig is.

Laat de cake afkoelen en versier het met bijvoorbeeld besjes... laat je creativiteit maar stromen!

Eet smakelijk!

Door Siebe Dollé

UIT DE OUDE DOOS

Uit een Roerdomp jaargang 41 uit 2001:

Lieveheersbeestjes... Gestippelde geluksbrengers of genadeloze veelvraten?

Met hun halfbolvormige lichaam en hun bontgekleurde stippelkleed, behoren lieveheersbeestjes (pimpampoentjes, hemelbeestjes,...) ongetwijfeld tot de populairste en meest bekende viezebeestjes. Ze zijn erg aaibaar, meestal fel gekleurd en gezegend met een imago van geluk en voorspoed. Zo zou een vrijgelaten lieveheersbeestje naar de toekomstige geliefde vliegen... De sympathieke kevertjes genieten bovendien een stevige reputatie op vlak van blad- en schildluisbestrijding. Desondanks is over hun verspreiding en ecologie in onze contreien weinig bekend. In Wallonië loopt het Lieveheersbeestjesproject al een tijdje als een trein. Vlaanderen staat geboekstaafd als één van de onderbemonsterde regio's. Alle hens aan dek dus voor een Vlaams inhaalmanoeuvre!

Lieveheersbeestjes gesitueerd

De familie van de lieveheersbeestjes (Coccinellidae) behoort tot de grootste insectenorde van de wereld: de kevers (Coleoptera). Deze orde, waartoe bvb. Ook snuitkeverz, boktorren, bladhaantjes en loopkevers behoren, wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van harde dekschilden. Dit zijn in feite omgevormde voorvleugels. Lieveheersbeestjes hebben doorgaans een gedrongen, rond tot langwerpige lichaam. Zij zijn gemakkelijk te onderscheiden van gelijkende keverfamilies aan de bijlvormige kaaktasters en de knotsvormig verdikte antennes.

Ei, larve, pop... kever!

Zoals alle kevers, hebben lieveheersbeestjes een volledige gedaanteverwisseling. Zij doorlopen in hun levensgeschiedenis vier verschillende stadia: het eitje, de larve, de pop en de volwassen kever. Lieveheersbeestjes overwinteren als volwassen kever in groepjes in een lethargische toestand, diapauze genoemd. In deze toestand zijn zij bestand

tegen de vrieskou. Sommige soorten kruipen dan weg achter schors, onder bladeren, in holle stengels en zoals bekend vaak ook in huizen.

Veelzijdige veelvraten

Lieveheersbeestjes staan algemeen bekend als bladluiseters. De meeste lieveheersbeestjes (alsook de larven) eten idere bladluis die ze tegen het lijf lopen. Op die manier krijgen ze een gevarieerd menu van verschillende prooisorten voorgeschoteld. Om het tot volwassen kever te schoppen, moet deen larve tot zeshonderd bladluizen per maand. Sommige luizen verdedigen zich door een kleverige stof af te scheiden waardoor de kaken van het lieveheersbeestje op elkaar blijven kleven (Majerus en Kearns 1989). Terwijl het kevertje de bek schoonmaakt, kiest de luis het hazepad. Andere luizen verspreiden bij de aanval een signaalstof waarmee ze hun soortgenoten waarschuwen (Majerus 1994). Voor de luis in kwestie is het dan meestal al te laat...

Insecten die aan planten zuigen, waaronder bladluizen scheiden overtolige suikers uit. Deze kleverige vloeistof staat bekend als honingdauw en blijft op de plant adchter. Deze schimmels heten meeldauwschimmels en zijn op vele planten aan te treffen Erg bekend zijn de zwarte meeldauwvlekken op de bladeren van esdoorns. Een aantal soorten lieveheersbeestjes, zoals het bekende citroengele 22-stippelig lieveheersbeestje (*Psyllobora 22-punctata*) en het Meeldauwlieveheersbeestje (*Halyzia 26-guttata*) leven uitsluitende van deze schimmels. Omdat meeldauwschimmels slechts groeien als er voldoende honingdauw voorhanden is, verschijnen schimmeletende lieveheersbeestjes pas in mei.

Naast bladluizen- en meeldauweters komen in Vlaanderen ook plantenetende lieveheersbeestjes voor, waaronder het zeldzame Heggeranklieveheersbeestje *Epilachna argus*.

In de verdediging

Met hun bonte, felgekleurde dekschilden laten lieveheersbeestjes zich kennen als weinig smakelijke prooidieren. Wanneer ze toch worden belaagd, trekken ze kop en poten in en houden zich schijndood. Als ze worden vastgegrepen kunnen ze een bittere, oranjegele en sterk geurende lichaamsvloeistof uit hun gewrichten persen. Vaak komt het tot schermutselingen tussen lieveheersbeestjes en mieren, beiden op hun manier aangewezen op bladluizen als voedselbron. Een lieveheersbeestje dan in de buurt van een bladluizen kolonie komt wordt vaak

aangevallen door mieren. De kever blijft dan voor dood liggen, vertrouwend op de bescherming van zijn verharde dekschilden.

Goede indicatoren

Lieveheersbeestjes zijn goede indicatoren voor landschappelijke verscheidenheid. De vier algemeenste soorten lieveheersbeestjes kunnen zowat overal gevonden worden. Daartoe behoren de overbekende Zevenstippelig (*Coccinella septem-punctata*) en het Tweestippelig lieveheersbeestje (*Adalia dipunctata*). De meeste soorten stellen echter specifieke eisen aan hun leefomgeving. Een aantal soorten komen uitsluitend op naaldbomen voor, waaronder het fraaie Oogvleklieveheersbeestje (*Anatis ocellata*). Het Zestienpuntlieveheersbeestje (*Tytthaspis 16-punctata*) wordt samen met andere soorten vooral gevonden op droge graslanden, bermen of langs spoorwegen. Tot de meest zeldzame soorten behoren de lieveheersbeestjes van vochtige habitats en heidegebieden. De vondst van het zeer zeldzame Dertienstippelig lieveheersbeestje (*Hippodamia 13-punctata*) in een dottergrasland in het natuurreserveaat Bourgoyen-Ossemeersen (Gent) is alvast hoopgevend. Het prachtige Hiërogliefenlieveheersbeestje (*Coccinella hieroglyphica*) is een goede indicator voor kwaliteitsvolle droge heidegebieden.

Houd de mier te vriend!

Het schitterend lieveheersbeestje (*Coccinella magnifica*) is een beetje een apart geval. Populaties van deze sterk op het Zevenstippelig lieveheersbeestje gelijkende soort zijn uitsluitend te vinden in de onmiddellijke nabijheid van koepelnesten van twee soorten rode bosmieren (Majerus 1994, Godeau 2000, Versonnen 2001). De mieren zijn verzot op honingdauw. De strikt bewaakte “bladluiskwekerijen” in de buurt van het mierennest vormen dan ook een ideale feestdis voor het bladluizenschransertje.

Geliefde bladluisverdelgers

Omdat lieveheersbeestjes en hun larven grote hoeveelheden bladluizen verorberen, zijn ze graag geziene gasten in de land- en tuinbouw. Een aantal bedrijven zijn gespecialiseerd in de kweek en verkoop van de diertjes ten behoeve van de biologische bestrijding van blad- en schildluizen. Om een rozentuin volledig bladluisvrij te maken zijn ze echter niet geschikt (bvb. Van Lenteren 1991, De Goffeau 1996, Anonymus 1998). Van zodra er te weinig bladluizen zijn verhuizen de kevertjes

immers naar voedselrijker oorden, zodat een plaag nooit volledig wordt verholpen.

Het inzetten van deze beestjes kan het gebruik van pesticiden sterk doen afnemen. Spijtig genoeg kiezen bedrijven vaak voor eenvoudig en goedkoop kweekbare uitheemse soorten. Deze exoten komen makkelijk in het natuurlijk milieu terecht en kunnen daar een bedreiging vormen voor de inheemse lieveheersbeestjes (Nyssen 2001). Zo werd op een boogscheut van het Gentse stadscentrum een grote populatie van een uitheemse Harmoniasoort gevonden (Adriaens en Speybroek, in voorbereiding) die in de biologische bestrijding bekend staat om zijn snelle voortplanting (Labokoff).

Vlamingen, sta op uw stippen!

De habitatvereisten en verspreiding van lieveheersbeestjes zijn erg slecht gekend, wat gerichte beschermingsmaatregelen bemoeilijkt. Daarom starten de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming (JNM) en Jeunes & nature (J&N) een project rond deze sympathieke kevertjes. De lieveheersbeestjeswerkgroep **Coccinula** stelt zich tot doel natuurliefhebbers te vormen in het vinden en herkennen van Lieveheersbeestjes en het verzamelen van relevante ecologische en verspreidingsgegevens op het terrein. Het **lieveheersbeestjesproject** loopt reeds een tweetal jaar in Wallonië. Vlaanderen staat nog steeds geboekstaafd als één van de onderbemonsterde regio's.

Met de gloednieuwe en zeer gebruiksvriendelijke tabel (Bagnée te al. 2001), verkrijgbaar in de JNM-winkel, kunnen lieveheersbeestjes probleemloos op naam gebracht worden. Bij de tabel zit ook een handig veldboekje met waarnemingsformulieren. Medewerkers krijgen ook het tweetalige contactblad Coccinula in de bus, boordevol tips en razend interessante artikels. Zo word je op de hoogte gehouden van de vorderingen van het verspreidingsonderzoek. Meewerken doe je door je naar en adres door te geven aan het bondssecretariaat van de JNM, Kortrijksepoortstraat 192, 9000 Gent, Tel. 09/223.47.81, Fax 09/223.28.05 of door een mailtje te sturen naar Tim.adriaens@instat.be.

De wettelijke bescherming van lieveheersbeestjes

Alle lieveheersbeestjes zijn in Vlaanderen wettelijk beschermd (Koninklijk besluit 22 september 1980). Ze doden, bejagen, verhandelen in gevangenschap houden is in alle stadia van hun levenscyclus u den boze. Tevens is het verboden hun woon- of schuilplaatsen te

beschadigen of met opzet te verstoren. Het feit dat de dieren niet mogen gevangen worden, vormt uiteraard een probleem voor inventariseerders van lieveheersbeestjes. Afdeling Natuur gaf de medewerkers van het project echter de toestemming om tijdens de duur van het project lieveheersbeestjes te vangen.

Door Tim Adriaens en Jeroen Speybroeck

Aan al wie tot hier heeft gelezen, proficiat. Vergeet niet dat dit artikel 23 jaar geleden geschreven is, telefoonnummers, faxenadressen en mailadressen kunnen dus onjuist zijn.

VEGANISME IN JNM

Veganisme binnen de JNM

Je hebt het misschien al gehoord: JNM gaat veganistisch worden, met enkele uitzonderingen. Veganisme wil zeggen dat je geen dierlijke producten eet. We mogen nog steeds zuivel, honing, eieren, enz. kopen bij een lokale bioboer en bijna over datum producten aanschaffen om voedselverspilling te voorkomen.

Deze beslissing werd genomen tijdens de Motie-AV (algemene vergadering) op het zomercongres, met 70% van de stemmen. Voor nationale activiteiten geldt deze regel al, en vanaf september 2025 zal het ook verplicht zijn in onze afdeling. Dit betekent dat er dan geen vlees, kaas, eiersalade of honing meer op de lunch tijdens JNM-activiteiten zal zijn. We krijgen tot die tijd om ons voor te bereiden en te leren hoe we deze overgang kunnen maken.

Waarom?

In de natuur geven koeien alleen melk als ze een kalfje hebben. In de zuivelindustrie worden kalfjes echter van hun moeder gescheiden zodat de koeien gemolken kunnen worden. Door slechte leefomstandigheden en dagelijks melken wordt de levensduur van koeien aanzienlijk verkort. Kippen kunnen ongeveer 550 eieren leggen voordat ze 'op' zijn, waarna ze vaak onder slechte omstandigheden worden geslacht. Veel

kippen zitten binnen in kooien of schuren in slechte omstandigheden, terwijl kippen voor vrije uitloop- en bio-eieren overdag naar buiten kunnen, wat hun welzijn bevordert.

Het houden van dieren voor voedsel vraagt veel ruimte, waarvoor bossen, zoals het Amazonewoud, worden gekapt. Bovendien draagt de dierenindustrie en de uitstoot van de dieren zelf bij aan een aanzienlijke hoeveelheid CO2. Natuurlijk zijn er boeren die beter voor hun dieren zorgen, maar dit is niet de norm.

Reacties binnen JNM

De meningen binnen JNM zijn verdeeld. Sommigen vrezen voor een te grote drempel om naar de JNM te komen en dat het heel lastig is om al je voedingsstoffen binnen te krijgen, zeker als kind die nog veel moet groeien. Daarnaast wordt aangehaald dat veganistische vervangers vaak meer bewerkt zijn, wat niet altijd gezond is.

Aan de andere kant wordt er ook gezegd dat een week vegan eten geen probleem hoeft te zijn, zelfs voor opgroeiende kinderen. JNM zou juist een standpunt moeten innemen om mensen bewuster te maken van de impact van dierlijke producten. Op de AV is besloten dat er een commissie komt om afdelingen te ondersteunen en het beleid verder uit te werken. De discussie is echter nog gaande, dus je hoort er vast nog meer over.

Door Lars Vandendriessche

Paspoort van een dier

Naam: Alpenwatersalamander (*Icthyosaura alpestris*)

Lievelingseten: We smullen van kleine waterdiertjes zoals watervlooien, insectenlarven en wormen. Soms jagen we ook op kleine slakken en spinnen die we tegenkomen in of rond het water.

Favoriete biotoop: We leven graag in kleine, stilstaande wateren zoals vijvers en poelen, vaak omgeven door bossen of graslanden. Buiten het water houden we van vochtige en beschutte plekken, zoals onder stenen of in holletjes.

Een gek weetje: Tijdens het voortplantingsseizoen krijgen wij mannetjes een felgekleurde buik en een kam op onze rug, waardoor we er extra opvallend uitzien om de vrouwtjes te verleiden. In België vind je ons vooral in de Ardennen en andere hoger gelegen gebieden.

Whatsappgroepen

Enkele jaren geleden lanceerden we twee WhatsApp groepen, eentje voor piepers en hun ouders en eentje voor ini's en hun ouders. **Vanaf heden hebben de gewone leden ook een Whatsappgroep!** De bedoeling van deze groepen is dat we (als het nodig is) snel met jullie kunnen communiceren. Hierbij worden die nog eens gepromoot, ben je nog

geen lid van de groepen maar kom je er graag bij, scan de code hieronder (of kopieer de link) en wees welkom!

Het zal bijvoorbeeld gaan om een reminder aan een belangrijk mailtje in jullie mailbox, verloren voorwerpen na een activiteit, last minute update over het weer en dus aangepaste kledij, vertraging van de trein als we op tocht zijn. Dit alles wijst zichzelf wel uit!

Pini's kunnen natuurlijk in beide groepen deelnemen. De website en ook de mails die jullie ontvangen blijven de basiscommunicatie en zullen dus steeds de belangrijkste (en meest recente) informatie bevatten, de WhatsApp groep zal eerder een aanvulling zijn.

Om bij deze groep te komen kan je de QR-code scannen en zo deelnemen aan het gesprek (of de link kopiëren). Als dit niet werkt mag je zeker een mailtje sturen naar je verantwoordelijke of onze voorzitter Jorinde!

JNM Brugge ini groep
WhatsApp-groep

JNM Brugge piep groep
WhatsApp-groep

<https://chat.whatsapp.com/IzBQiKEhOoYCuWDOZaRxu6>

(De link voor de ini-WhatsApp)

<https://chat.whatsapp.com/GtIMJWooZhZ14uMgi9IM3q>

(De link voor de piep-WhatsApp)

Bestuur

VOORZITTER

Jorinde Calcoen (Zij/haar)

+32 494 90 74 31 | jorinde.calcoen@gmail.com

SECRETARESSE, MILIEUVERANTWOORDELIJKE

Siebe Dollé (Zij/haar)

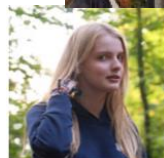
+32 486 47 48 45 | siebe.dolle@gmail.com

PENNINGMEESTER

Lais Debauve (Zij/haar)

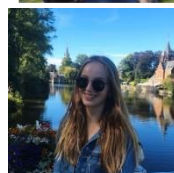
+32 471 31 27 75 | lais.debauve12@gmail.com

INIVERANTWOORDELIJKE

Lara Crabbé (Zij/haar)

Lara.crabbe@jopie.be

GEWONE LEDEN VERANTWOORDELIJKE, PROMOVER- ANTWOORDELIJKE

Yoran Boeye (Hij/hem)

+32 468 48 14 01 | boeyeravi@gmail.com

LEIDING

Loes Breekelmans (Zij/haar)

+32 499 27 52 87 | loes.breekelmans@jnm.be

NALEZER

Nel Top (geen voorkeur)

+32 468 13 18 96 | nel.top@jnm.be

LEIDING

Korneel Breekelmans (Hij/hem)

+32 474 71 40 71 | korneel.breekelmans@gmail.com

REDACTEUR, NATUURVERANTWOORDELIJKE, SOCIALE MEDIA VERANTWOORDELIJKE

Clara Coudenys (Zij/haar)

+32 456 11 05 61 | claracoudenys@gmail.com

BEHEERVERANTWOORDELIJKE

Juul Vanlerberghe (Hij/hem)

+32 468 20 55 08 | juulvanlerberghe1@gmail.com

PIEPVERANTWOORDELIJKE, MATERIAALVERANTWOORDELIJKE, FOER

Florian Maes Vercaemer (Hij/hem)

+32 485 14 24 74 | florianmv@icloud.com

